
DAGENS FRÅGOR

Riskkapitalbolag

I Rune Molins näringslivsproposition finns ett förslag till regionala riskkapitalbolag. Det skall inrättas 5–6 sådana bolag runt om i landet. De skall få 1 800 miljoner kronor att disponera.

Dessa nya statliga bolag är ett sätt att införa löntagarfonder även för små och medelstora företag. Avsikten är nämligen att man skall använda sina pengar till att placera i riskvilligt kapital, det vill säga i första hand aktiekapital.

Dessa placeringar skall ske i små och medelstora företag, med max 200 anställda. Riskkapitalbolagens 1 800 miljoner kronor räcker till ett ägande i hundratals privata företag.

Man undrar varför det är så tyst kring dessa riskkapitalbolag. Har inte våra riksdagsmän på den borgerliga kanten insett vad som är i faggorna?

Inte bara dagens fråga

Som metmaskar vred de sig, de tre av fyra makthavare som steg fram och presenterade energiframtiden.

Kärnkraftavveckling, orörda älvar och koldioxidtak går som bekant inte ihop – i alla fall inte om man samtidigt värnar om välfärd och industri. Statsministern, den gamla och den nya energiministern samt LO-ordföranden har därför haft som uppgift att prata ihop sig om hur man löser problemet och vid en presskonferens presenterades resultatet.

Kvartettens vändor och inre slitningar avspeglades väl i vad man kom fram till. Nämligen inte alls det logiska beslutet att skjuta på förtidsavvecklingen, säkra välfärden och tillförsäkra industrin fortsatt tillgång på billig el för att förhindra utflyttning. I stället väljer man att strunta i riksdagsbeslutet om ett tak för koldioxid.

Det betyder att Sverige nu definitivt riskerar att hamna på efterkälken i det internationella miljöarbetet genom att nonchalera det allvarligaste hotet mot vår framtid – växthuseffekten. Det går fort att rasa från välfärdssamhälle till bromskloss!

Rune Molin

Nu ångrar sig nog en del direktörer i näringslivet. De är så snabba på att utdela beröm till socialistiska politiker så snart dessa gjort någonting bra. Men helheten, och den socialistiska grundinställningen, glömmes företagsledare ofta bort. Åtminstone anställda direktörer i storföretag.

Så var det när Rune Molin tillträdde som industriminister i början på januari i år. En bra person, vi kan lita på honom, sade direktörerna i korus. Man åsyftade Rune Molins inställning i energifrågan, och hoppades att den förtida avvecklingen av kärnkraften skulle kunna förhindras. Hur det blir med denna fråga är fortfarande höljt i dunkel.

Men nu ändras bilden av ett annat utspel. Den 1 maj började Rune Molin att i Karlskrona tala om "nya kollektiva fonder", som ett sätt att lösa problemen med

internationaliseringen. Som bekant rinner pengar ut ur Sverige, inte minst i form av investeringar för storföretagen ute i Europa.

Thomas Hempel var inte sen att intervjua industriministern. Den 2 maj frågade han i Morgonekot om det kommer någonting efter löntagarfonderna. Ja visst, sade Rune Molin. Men namnet löntagarfonder får inte finnas med. Dock utesluter han inte andra åtgärder "för att komma åt det problem som löntagarfonderna skall komma åt, nämligen en demokratisering utav ägandet".

Dagens ansvariga socialdemokrater har inte förstått att när Olof Palme lovade att löntagarfonderna var "steget", så gällde det kollektiviseringen av ägandet, och inte själva namnet. I så fall hade ju löftet inte varit mycket värt, och det är det ju inte heller.

Kan man hoppas att de ångerfulla direktörerna står fast vid sin reaktion emot Rune Molin och dennes nya kollektiva fonder? Bäst är nog att hålla en slant på att ilskan går över, snart blir betyget gott igen. Men utomlands flyttar de, åtminstone verksamhet och kapital. Annorlunda blir det sedan i slutet på sommaren, när LO kommer med sitt konkreta förslag, och löntagarfondsskattens avlösning "förhandlad överskottsdelning".

Makten över tanken

Maktutredningen med Olof Petersson som ordförande har kommit med en synnerligen intressant studie av massmedia. "Makten

över tanken" kallas den, och medförfattare är Ingrid Carlberg.

Studien visar att massmedia i Sverige är en aktör i sig, en självständig makt i landet.

Journalisterna är till minst 70 procent vänstersympatisörer, om man tar hänsyn till de 6 procent som säger sig stödja centerpartiet. En klar vänsterdominans med andra ord, men den är kanske ännu större. Det visar sig nämligen att hela 38 procent vägrat delta i den här opinionsundersökningen, och där finns nog en stor majoritet vpk:are och andra vänstersympatisörer, som väljer att inte svara just därför att de inte vill avslöja sig.

Det stora problemet för massmedia är den bristande kritiken. Ingen ordentlig konstruktiv och systematisk kritik finns utanför massmedia. Detta är någonting som både borgerligheten och näringslivet borde tänka på.

Vad kostar en psalm?

När den nya psalmboken antogs 1986, var enigheten kring den kanske inte alldeles fullständig. I ett avseende har emellertid enighet rått. Man skulle göra det bästa möjliga av den. Det var visserligen svårt för många att acceptera förändringar — av några psalmbokskommitterade kallade "förbättringar" — i gamla psalmer. Viktigare var att lära in åtskilliga nya, och goda, psalmer av nu levande författare. Vad ingen kunde ana var att man därigenom skulle komma att begå ett brott.

De som förstått detta och som tolkat lagarna är ett led i Svenska kyrkans byrå-

krati kallat dess förvaltningsnämnd. Denna har funnit att författare har copyright på sitt författarskap och har rätt till ersättning då psalmerna sjungits. Formellt finns inget att säga om den saken. Evert Taube, nu hans arvingar, har rätt till ersättning var gång "I Roslagens famn" sjungits offentligt. Varför skulle inte Anders Frostenson få betalt då en församling sjunger "Öster, väster, norr och söder"?

Men får en församling gratis sjunga "Var hälsad sköna morgonstund" av Johan Olof Wallin, som dog för 150 år sedan? Ingen vågade "förbättra" den psalmen och ingen kan göra anspråk på ersättning — tror man. Den nya psalmboken är ganska tung och otymplig och många församlingar lämnar kyrkobesökarna kopior av både psalmer och texter till dagens gudstjänst. Då anses förlaget, som givit ut psalmboken, kunna utnyttja sin copyright och därmed kunna kräva ersättning. Detsamma gäller också både bibeln och kyrkohandboken. Efter en gudstjänst kan därmed kanske tre förlag begära att få betalt. Den kyrkoherde eller det kyrkoråd, som ordnat lättningen för församlingen, kan straffas enligt något som heter upphovsrättslagen. Det hade de knappast tänkt sig.

Det är Kyrkans Tidning (nr 16, 1990) som släppt ut meddelandet om vad som pågår och detta under rubriken: Församlingen kopierar "svart" för åtta miljoner. Samtidigt redogör tidningen för straffen, böter och upp till två års fängelse. Svenska kyrkans förvaltningsnämnd, som utrett saken, verkar vara mindre upprörd. Den kan väl se fram emot ett betydande antal nya tjänstemän-kontrollanter. Åtta miljoner är också pengar.

Förmodligen finns åtskilliga psalmför-

fattare, som gärna ser att deras verk används i församlingen utan att denna hotas av böter. Men många är de författare, som avlidit för så lång tid sedan att de inte har någon talan. Förlagen kan, genom att de tryckt dessa psalmer, skaffa sig en nått liten summa på dem. Detsamma gäller bibeln. Förlagen är i det fallet ensamma att bestämma. Moses och profeterna och evangelisterna betyder ingenting. De får, kanske med förundran, från sin himmel se ned på svensk lagstiftning och hur den kan utnyttjas.

Svärd till plogbillar

Från pacifistiskt och försvarsnegativt håll tas då och då upp frågan om hur man skall ställa om svensk vapenindustri till civilt bruk. Det tycks vara oerhört viktigt att vi inte en dag för länge producerar destruktiv materiel när världen går mot den eviga freden.

Efter vad man kunde se i ett nyhetsinslag i TV har problemet löst sig alldeles av sig själv på *ett* område. Filmbilderna visade demontering av ett stycke järnridå, det var den sortens stålgaller som hade skarp-slipade kanter i varje maska med syfte att skära in i fingrarna på den som försökte klättra över. En tysk bonde stod beredd att ta hand om stängslet och yttrade ungefär: "Det blir bra att ha som inhägnad hemma på gården. Bra kvalitet. Svensk tillverkning."

Nicaragua

Nicaragua är ett nytt problem för socialdemokraterna. Diktaturregimen förlorade, och den svenska socialdemokratiska regeringen står där med en f d diktator på halsen. Den forne vapendragaren, Daniel Ortega, tvingas lämna över till Violeta Chamorro. Vad skall Sverige göra?

Inte kan man för skams skull avstå från att hjälpa Nicaragua, nu när demokratin trätt till. Men däremot kan man hålla tyst, och med svansen mellan benen dra sig tillbaka. Det är just vad socialdemokraterna gjort här.

I det offentliga samtalet om Sveriges stöd till Nicaragua deltar inte de ansvariga politikerna, vare sig Sten Andersson, Pierre Schori eller Lena Hjelm-Wallén.

När Violeta Chamorro installeras är dock Sten Andersson där. Han älskar tydligen att resa, men är samtidigt ganska tyst, vilket inte stämmer med traditionen.

Normalt skulle vi i svensk press ha kunnat läsa ett Sten Anderssons resebrev

om Nicaragua ifrån den 25 april då Violeta Chamorro blev ny president. Men något sådant fanns inte att finna. Inte heller en gratulation till den nya presidenten ifrån Sveriges regering. Man undrar varför.

Estlandshjälpen

Bristen på läkemedel för både sjukvård och preventiv vård liksom på hygienartiklar är mycket stor i Estland. På sjukhusens kvinnokliniker och förlossningsavdelningar saknas moderna instrument och hjälpmedel.

Moderata Kvinnoförbundet har därför startat en insamling för i första hand kvinnor och barn i Estland. Arbetet sker i samarbete med Stiftelsen Estniska Samhället, dvs Estniska Röda Korset i exil.

Ordförande i Moderata Kvinnoförbundets Biståndskommitté är Lori Lindahl (tel 08/89 35 07).

Estlandshjälpens postgirokonto är 2 16 14-3.